

चाणक्य मंडल परिवार

प्रश्नपुस्तिका

इतिहास

वेळ : एक तास

Test 1 - Acts, British Entry and
Establishments in India

एकूण प्रश्न : 50

एकूण गुण : 100

सूचना

- (1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 50 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.
- (2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनात बॉलपेनने लिहावा.
- (3) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे.
- (4) ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेतदेखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.
- (5) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
- (6) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत.
- (7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच “उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चुकीच्या उत्तरांसाठी एक तृतीयांश गुण वजा करण्यात येतील”.
- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे.

परीक्षा-क्रमांक

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*****

चाणक्य मंडल परिवार

- 1) अ) फ्रेडरिक नॉर्थने, 18 मे 1773 रोजी नियामक कायदा सादर केला.
ब) त्याची स्थापना ईस्ट इंडिया कंपनीच्या प्रशासनावर संसदीय नियंत्रणासाठी करण्यात आली.
योग्य विधाने ओळखा.

पर्याय

- 1) फक्त अ
2) फक्त ब
3) अ आणि ब
4) काहीही नाही

a) The Regulating Act introduced by Frederick North, on 18 May 1773.

b) It was established for Parliamentary control over the administration of the East India Company.

Identify correct statements.

Options

- 1) only a
2) only b
3) a and b
4) none

- 2) खालीलपैकी कोणते विधान सन 1793 च्या सनद कायद्याशी संबंधित आहे?

अ) कंपनीच्या चार्टरचे आणखी 20 वर्षांसाठी नूतनीकरण केले.

ब) कंपनीचे वित्त नियमन केले.

क) नियंत्रण मंडळ आणि त्यांच्या कर्मचाऱ्यांचे वेतन ब्रिटिशांच्या महसूलातून भरावे.

ड) कमांडर इन-चीफला गव्हर्नर जनरल कौन्सिलचे सदस्य होण्यास मनाई केली.

- 1) अ, ब आणि क
2) अ, ब आणि ड
3) अ आणि ब
4) ब आणि क

Which of the following statement(s) is/are correct related to the Charter Act of 1793?

a) Renewed the Charter of the Company for 20 more years.

b) Regulated the finances of the Company.

c) Lay down that the salaries of the Board of Control and their staffs were to be paid from the British revenues.

d) Prohibited the Commander-in-Chief from being a member of the Governor General's Council.

- 1) a, b and c
2) a, b and d
3) a and b
4) b and c

- 3) ब्रिटिशांनी खाली नमूद केलेल्या ठिकाणी आपली व्यापारी केंद्रे स्थापन केली. ती योग्य कालक्रमानुसार लावा.

1) कलकत्ता, बॉम्बे, मद्रास, सुरत

2) मुंबई, मद्रास, सुरत, कलकत्ता

3) सुरत, मद्रास, बॉम्बे, कलकत्ता

4) सुरत, मद्रास, कलकत्ता, मुंबई

The British established their trading centers at the places mentioned below, place in chronological order

1) Calcutta, Bombay, Madras, Surat

2) Bombay, Madras, Surat, Calcutta

3) Surat, Madras, Bombay, Calcutta

4) Surat, Madras, Calcutta, Mumbai

4) 1773 च्या कायदानुसार, ब्रिटिश संसदेने ईस्ट इंडिया कंपनीला ___ कर्ज मंजूर केले.

1) Rs. 480000	2) Rs. 400000
3) Rs. 500000	4) Rs. 300000

Under an Act of 1773, the British Parliament granted a ___ loan to the East India Company.

1) Rs. 480000	2) Rs. 400000
3) Rs. 500000	4) Rs. 300000

5) दुहेरी शासन व्यवस्था कोणत्या कायदाने सुरू झाली?

1) भारत शासन कायदा 1919	2) भारत शासन कायदा 1909
3) भारत सरकार कायदा 1947	4) भारत सरकार कायदा 1935

By which Act 'Dual Government System' was introduced?

1) Government of India Act 1919	2) Government of India Act 1909
3) Government of India Act 1947	4) Government of India Act 1935

6) शासनाच्या भारत सरकार कायदा 1935 च्या अंतर्गत कोणत्या समुदायांना वेगळे प्रतिनिधित्व प्रदान करण्यात आले?

1) शीख युरोपियन	2) भारतीय ख्रिश्चन
3) अँग्लो इंडियन्स	4) वरील सर्व

Which communities were provided separate representation under the Government of India Act 1935.

1) Sikh Europeans	2) Indian Christians
3) Anglo Indians	4) All of the above

7) विधान (A) : 25 एप्रिल 1809 रोजी रणजित सिंग आणि ईस्ट इंडिया कंपनी यांच्यात अमृतसरचा तह झाला.

कारण (R) : रणजित सिंगला कंपनीच्या मदतीने आपल्या साम्राज्याचे क्षेत्र वाढवायचे होते.

1) A आणि R दोन्ही सत्य आहेत आणि R हे A चे योग्य स्पष्टीकरण आहे.
2) A आणि R दोन्ही सत्य आहेत पण R हे A चे योग्य स्पष्टीकरण नाही.
3) A सत्य आहे पण R असत्य आहे.
4) A असत्य आहे पण R सत्य आहे

Assertion (A) : On 25th April, 1809, the Treaty of Amritsar was signed between Ranjit Singh and East India Company.

Reason (R) : Ranjit Singh wanted to increase the realm of his empire with the help of the company

1) Both A and R is true and R is the correct explanation of A
2) Both A and R is true but R is not a correct explanation of A
3) A is true but R is false
4) A is false but R is true

8) भारतामध्ये प्रांतीय स्वायत्तता कोणत्या भारत सरकारच्या कायदानुसार लागू करण्यात आली?

1) भारत शासन कायदा 1909	2) भारत शासन कायदा 1919
3) भारत शासन कायदा 1935	4) भारत शासन कायदा 1947

Provincial autonomy in India was introduced under which Government of India act?

1) Government of India Act 1909	2) Government of India Act 1919
3) Government of India Act 1935	4) Government of India Act 1947

9) अ) वांदिवॉशची लढाई ही डुप्लेच्या नेतृत्वाखाली फ्रेंच आणि आयर कुट यांच्या नेतृत्वाखालील ब्रिटिश यांच्यातील संघर्ष आहे.

ब) सात वर्षांच्या युद्धादरम्यान दक्षिण भारतातील अँग्लो-फ्रेंच संघर्षातील ही निर्णायक लढाई होती. योग्य विधाने ओळखा.

पर्याय

1) वरील सर्व	2) फक्त ब
3) एकही नाही	4) फक्त अ

a) The Battle of Wandiwash is a conflict between the French under Dupley, and the British under Eyre Coote.

b) It was a decisive battle in the Anglo-French conflict in South India during the Seven Years' War.

Identify the correct statements

Option

1) All of the above	2) Only b
3) None	4) Only a

10) 1767-1769 मध्ये ब्रिटिश आणि हैदर अली यांच्यात लढलेले पहिले म्हैसूर युद्ध कोणत्या तहाने संपुष्टात आले?

1) पॉंडिचेरीचा तह	2) मद्रासचा तह
3) म्हैसूरचा तह	4) मंगलोर चा तह

Which treaty ended the First Mysore War fought between the British and Hyder Ali in 1767-1769?

1) Treaty of Pondicherry	2) Treaty of Madras
3) Treaty of Mysore	4) Treaty of Mangalore

- 11) अ) प्लासीची लढाई ही गंगा नदीच्या काठावर प्लासी येथे झाली.
 ब) ही लढाई नवाब सिराज-उद-दौलाने ब्रिटिश-नियंत्रित कलकत्त्यावर हल्ला आणि ब्लॅक होल हत्याकांडाचा परिणाम होती.
 योग्य विधाने ओळखा.

पर्याय

- 1) वरील सर्व
 2) फक्त ब
 3) एकही नाही
 4) फक्त अ

- 1) Battle of Plassey was fought on the banks of river Gangas.
 2) This battle was the result of Nawab Siraj-ud-Daula's attack on British-held Calcutta and the Black Hole Massacre.

Identify the correct statements.

Option

- 1) All of the above
 2) Only b
 3) None
 4) Only a

- 12) खालील जोड्या जुळवा.

सेट 1

- अ) पहिले कर्नाटक युद्ध
 ब) दुसरे कर्नाटक युद्ध
 क) तिसरे कर्नाटक युद्ध
 ड) प्लासीची लढाई

पर्याय

	अ	ब	क	ड
1)	1	2	3	4
2)	4	3	2	1
3)	3	4	2	1
4)	1	3	2	4

Match the following pairs

Set 1

- a) First Carnatic War
 b) Second Carnatic War
 c) Third Carnatic War
 d) Battle of Plassey

Option

	a	b	c	d
1)	1	2	3	4
2)	4	3	2	1
3)	3	4	2	1
4)	1	3	2	4

सेट 2

- i) डुप्ले
 ii) मुझफ्फर जंग आणि चंदा साहिब
 iii) काउंट डी लॅली
 iv) सिराज-उद-दौला

Set 2

- i) Dupley
 ii) Muzaffar Jung and Chanda Sahib
 iii) Count de Lally
 iv) Siraj-ud-Daula

13) दुसऱ्या अँग्लो-शीख युद्धानंतर खालीलपैकी कोणी पंजाबला ब्रिटिश प्रदेश म्हणून जोडले?

1) वॉरन हेस्टिंग	2) रॉबर्ट क्लाइव्ह
3) आयर कूट	4) लॉर्ड डलहौसी

Who among the following annexed Punjab as a British territory after the Second Anglo-Sikh War?

1) Warren Hastings	2) Robert Clive
3) Eyre Coot	4) Lord Dalhousie

14) 18 व्या शतकात भारतात झालेल्या लढायांचा योग्य कालक्रम लावा.

- 1) वांदिवॉशची लढाई - खड्याची लढाई - कोरेगाव भीमाची लढाई - बक्सारची लढाई
- 2) वांदिवॉशची लढाई - बक्सारची लढाई - खड्याची लढाई - कोरेगाव भीमाची लढाई
- 3) बक्सारची लढाई - वांदिवॉशची लढाई - खड्याची लढाई - कोरेगाव भीमाची लढाई
- 4) बक्सारची लढाई - खड्याची लढाई - कोरेगाव भीमाची लढाई - वांदिवॉशची लढाई

Give the correct chronology of the battles fought in India in the 18th century?

- 1) Battle of Vandiwash – Battle of Khardya – Battle of Koregaon Bhima – Battle of Buxar
- 2) Battle of Vandiwash - Battle of Buxar - Battle of Kharda - Battle of Koregaon Bhima
- 3) Battle of Buxar - Battle of Vandiwash - Battle of Kharda - Battle of Koregaon Bhima
- 4) Battle of Buxar - Battle of Khardya - Battle of Koregaon Bhima - Battle of Wandiwash

15) मोर्ले-मिंटो सुधारणांच्या प्रमुख तरतुदी कोणत्या होत्या?

- अ) केंद्र आणि प्रांतातील विधान परिषदांचा आकार वाढला.
  - ब) केंद्रीय विधान परिषद - 16 वरून 50 सदस्यांपर्यंत वाढली.
  - क) बंगाल, मद्रास, बॉम्बे आणि संयुक्त प्रांताच्या विधान परिषद - प्रत्येकी 50 सदस्य केले.
  - ड) पंजाब, बर्मा आणि आसामच्या विधान परिषद - प्रत्येकी 20 सदस्य केले.
- चुकीची विधाने ओळखा.

पर्याय

1) फक्त अ आणि ब	2) फक्त ब आणि क
3) फक्त ब आणि ड	4) फक्त ड आणि अ

What were the major provisions of Morley-Minto reforms?

- a) The size of the Legislative Councils at the Center and the Provinces increased
- b) Central Legislative Council – increased from 16 to 50 members
- c) Legislative Councils of Bengal, Madras, Bombay and United Provinces - 50 members each
- d) Legislative Councils of Punjab, Burma and Assam - 20 members each

Identify the incorrect statements.

Option

1) Only a and b	2) Only b and c
3) b and d only	4) d and a only

16) खालीलपैकी कोणी सुतानती येथे कारखाना उभारला तसेच सुतानती, कालिकत आणि गोविंदपूर या तीन गावांची जमीनदारी स्थापन केली?

1) फ्रान्सिस डे	2) फ्रँकोइस कॅरॉन
3) जॉब चारनॉक	4) कॅप्टन हॉकिन्स

Who among the following established a factory at Sutanati and the zamindari of three villages Sutanati, Calicut and Govindpur?

1) Francis Day	2) Francois Caron
3) Job Charnock	4) Captain Hawkins

17) अ) भारतातील पहिली ब्रिटिश प्रेसिडेंसी मद्रास येथे स्थापन झाली.
 ब) ब्रिटिश ईस्ट इंडिया कंपनीच्या मद्रास प्रेसिडेंसी, ज्याला मद्रासपट्टणम आणि फोर्ट सेंट जॉर्ज म्हणूनही ओळखले जाते, 1640 मध्ये स्थापित केले गेले.
 क) ही प्रेसिडेंसी कंपनीची पहिली मोठी सेटलमेंट होती आणि नंतर ब्रिटिश भारतातील प्रमुख प्रशासकीय घटकांपैकी एक बनली.
 योग्य विधाने ओळखा.

पर्याय

1) फक्त अ आणि ब	2) वरील सर्व
3) अ आणि क	4) ब आणि क

a) The first British Presidency in India was established at Madras.

b) The British East India Company's Madras Presidency, also known as Madraspatnam and Fort St. George, was established in 1640.

c) This Presidency was the first major settlement of the Company and later became one of the major administrative units of British India.

Identify the correct statements.

Option

1) a and b only	2) All of the above
3) a and c	4) b and c

18) स्वालीच्या लढाईत (1612) इंग्रजांनी _____ च्या विरुद्ध लढा दिला.

1) डॅनिश	2) पोर्तुगीज
3) डच	4) फ्रेंच

In the Battle of Swali (1612) the British fought against _____.

1) Danish	2) Portuguese
3) Dutch	4) French

- 19) भारत सरकार कायदा, 1919 बद्दल खालील विधाने विचारात घ्या.
 अ) या कायद्याच्या तरतुदीनुसार लोकलेखा समिती (PAC) स्थापन करण्यात आली.
 ब) केंद्रात द्विशसन पद्धत सुरू करण्यात आली.
 क) केंद्रात द्विसदनीय विधानमंडळ सुरू करण्यात आले.
 खालीलपैकी कोणते बरोबर आहे?

- 1) फक्त अ
 2) ब आणि क
 3) अ आणि क
 4) अ, ब आणि क

Consider the following statements about the Government of India Act, 1919.

- a) A Public Accounts Committee (PAC) was constituted as per the provisions of this Act
 b) diarchy system was introduced at the Centre
 c) Bicameral legislature was introduced at the Centre

Which of the following is correct?

- 1) Only a
 2) b and c
 3) a and c
 4) a, b and c

- 20) मुघलांनी 1651 मध्ये ईस्ट इंडिया कंपनीला बंगालमधील कोणत्या ठिकाणी व्यापार आणि कारखाना बांधण्याची परवानगी दिली होती?

- 1) कलकत्ता
 2) कासिम बाजार
 3) सिंगूर
 4) बर्दवान

Mughals allowed the East India Company to set up trade and factories at which place in Bengal in 1651?

- 1) Calcutta
 2) Qasim Bazar
 3) Singur
 4) Burdwan

- 21) अ) मुस्लिमांनी 1906 मध्ये पहिल्यांदा स्वतंत्र मतदार संघाची मागणी केली होती.
 ब) 1907 च्या मॉर्ले-मिंटो सुधारणा अंतर्गत मुस्लिमांसाठी स्वतंत्र मतदार संघ सुरू करण्यात आला.
 योग्य विधाने ओळखा.

पर्याय

- 1) अ आणि ब दोन्ही
 2) फक्त ब
 3) फक्त अ
 4) एकही नाही

- a) Muslims first demanded a separate constituency in 1906.
 b) Separate constituencies for Muslims were introduced under the Morley-Minto Amendment of 1907.

Identify the correct statements.

Option

- 1) Both a and b
 2) Only b
 3) Only a
 4) None

- 22) कंपनी आणि कंपनीने स्थापन केलेले पहिले शहर यांचा योग्य पर्याय ओळखा.
 अ) पोर्तुगीज ईस्ट इंडिया कंपनी - सुरत
 ब) फ्रेंच ईस्ट इंडिया कंपनी - कालिकत
 क) डॅनिश ईस्ट इंडिया कंपनी - ट्रॅंकेबार

पर्याय

- 1) फक्त अ आणि ब
 2) ब आणि क
 3) अ आणि क
 4) वरील सर्व

Correctly identify the company and the first city in which the company was established

- a) Portuguese East India Company - Surat
 b) French East India Company - Calicut
 c) Danish East India Company - Tranquebar

Option

- 1) Only a and b
 2) b and c
 3) a and c
 4) All of the above

- 23) श्रीरंगपट्टणमच्या तहाच्या अटीनुसार, ----- ब्रिटिशांच्या स्वाधीन केले.

- 1) मलबार
 2) कोची
 3) त्रावणकोर
 4) म्हैसूर

According to the terms of the Treaty of Srirangapatnam, ----- handed over to the British.

- 1) Malabar
 2) Kochi
 3) Travancore
 4) Mysore

- 24) मॉंटेग्यू चेम्सफोर्ड सुधारणेबाबत खालील विधाने लक्षात घ्या.

- अ) भारत सरकारमध्ये भारतीयांचा सहभाग वाढवण्यासाठी तो पारित करण्यात आला.
 ब) 23 डिसेंबर 1919 रोजी या कायद्याला शाही संमती मिळाली.
 क) हा कायदा 1919 मध्ये लागू झाला.
 ड) या कायद्यात 1919 पासून दहा वर्षांचा (1929) समावेश होता.
 चुकीची विधाने ओळखा.

पर्याय

- 1) फक्त अ
 2) फक्त ब
 3) फक्त क
 4) फक्त ड

Montagu Chelmsford Amendment, note the following statements.

- a) It was passed to increase the participation of Indians in the Government of India.
 b) On 23 December 1919, the Act received royal assent.
 c) This Act came into force in 1919.
 d) The Act covered ten years from 1919 to 1929.

Identify the incorrect statements.

Option

- 1) Only a
 2) Only b
 3) c only
 4) d only

- 25) भारतातील संसदीय प्रणाली खालीलपैकी कोणत्या कायद्याने सुरू झाली?
1) पीट्ट इंडिया ॲक्ट, 1783	2) सनद कायदा 1853
3) भारत सरकार कायदा, 1935	4) भारत सरकार कायदा, 1919
- Parliamentary system in India was started by which of the following Acts?
1) Pitt's India Act, 1783	2) Charter Act 1853
3) Government of India Act, 1935	4) Government of India Act, 1919

- 26) अ) 1773 च्या नियामक कायद्याने भारताचे गव्हर्नर-जनरल नियुक्त केले.
 ब) त्याला मदत करण्यासाठी चार सदस्यांची कार्यकारी परिषद तयार केली.
 क) लॉर्ड वॉरन हेस्टिंग्ज हे बंगालचे पहिले गव्हर्नर जनरल होते.
 योग्य विधाने ओळखा.

पर्याय

1) फक्त अ आणि ब	2) वरील सर्व
3) अ आणि क	4) ब आणि क
- a) The Regulating Act of 1773 appointed the Governor-General of India
 b) Created a four-member executive council to assist him.
 c) Lord Warren Hastings was the first Governor General of Bengal.

Identify the correct statements.

Option

1) a and b only	2) All of the above
3) a and c	4) b and c

- 27) 1833 च्या चार्टर अक्टशी संबंधित खालील विधान (ने) विचारात घ्या.
 अ) भारतामध्ये ख्रिश्चन धर्माचा प्रसार करण्यासाठी मिशनऱ्यांना परवानगी दिली.
 ब) त्याने ब्रिटिश ईस्ट इंडिया कंपनीला प्रशासकीय संस्था बनवले.
 योग्य विधाने ओळखा.

1) फक्त अ	2) फक्त ब
3) अ आणि ब दोन्ही	4) अ किंवा ब नाही

Consider the following statement(s) relating to the Charter Act of 1833.

- a) Allowed missionaries to spread Christianity in India.
 b) It made the British East India Company an administrative body.

Identify the correct statements.

1) Only a	2) Only b
3) Both a and b	4) Neither a nor b

- 28) अ) चार्टर कायदा, 1793 ने कंपनीची भारतासोबतची व्यापारी मक्तेदारी मर्यादित केली.
 ब) गव्हर्नर-जनरलचे कार्यक्षेत्र बॉम्बे आणि मद्रासच्या गव्हर्नरांवर विस्तारले.
 क) व्यापार विशेषाधिकार कायद्याने मंजूर केले होते योग्य विधाने ओळखा.

पर्याय

- 1) फक्त अ आणि ब
 2) अ आणि क
 3) वरील सर्व
 4) ब आणि क

- a) The Charter Act, 1793 limited the Company's trade monopoly with India.
 b) The jurisdiction of the Governor-General extended over the Governors of Bombay and Madras.
 c) Trade privileges were granted by law
 Identify the correct statements.

Option

- 1) A and B only
 2) A and C
 3) All of the above
 4) b and c

- 29) अ) पीट्ट इंडिया ॲक्ट 1784, ब्रिटीश पंतप्रधान विल्यम पिट द यंगर यांच्या नावाने होता.
 ब) पीट्ट इंडिया ॲक्ट 1784 ने दुहेरी नियंत्रण प्रणालीची स्थापना केली
 क) ब्रिटिश सरकार कंपनीच्या नागरी, लष्करी आणि महसूलावर पूर्णपणे नियंत्रण ठेवू शकत होते.
 योग्य विधाने ओळखा.

पर्याय

- 1) फक्त अ आणि ब
 2) वरील सर्व
 3) अ आणि क
 4) ब आणि क

- a) Pitt's India Act 1784, named after British Prime Minister William Pitt the Younger
 b) The Pitts India Act 1784 established a dual control system
 c) The British Government could fully control the civil, military and revenue of the Company Events in India.

Identify the correct statements.

Option

- 1) a and b only
 2) All of the above
 3) a and c
 4) b and c

30) खालील जोड्या जुळवा

सेट 1

अ) सनद कायदा 1833

ब) सनद कायदा 1853

क) सनद कायदा 1813

ड) सनद कायदा 1793

पर्याय

	a	b	c	d
1)	i	ii	iii	iv
2)	iv	i	iii	ii
3)	iv	iii	ii	i
4)	i	iv	ii	iii

Match the pairs below

Set 1

a) Charter Act 1833

b) Charter Act 1853

c) Charter Act 1813

d) Charter Act 1793

सेट 2

i) मुंबई आणि मद्रासच्या गव्हर्नरांवर गव्हर्नर-जनरलचे अधिकार वाढले.

ii) भारतात ख्रिश्चन धर्माचा प्रसार करण्यासाठी मिशनऱ्यांना परवानगी.

iii) गव्हर्नर-जनरलच्या कार्यालयाला 6 सदस्यांनी मदत केल्याचे निश्चित केले आहे

iv) ब्रिटिश ईस्ट इंडिया कंपनी ही पूर्णपणे प्रशासकीय संस्था बनली.

Set 2

i) Powers of the Governor-General extended over the Governors of Bombay and Madras.

ii) Missionaries allowed to spread Christianity in India.

iii) The office of the Governor-General is fixed to be assisted by 6 members

iv) The British East India Company became a purely administrative body.

option

	a	b	c	d
1)	i	ii	iii	iv
2)	iv	i	iii	ii
3)	iv	iii	ii	i
4)	i	iv	ii	iii

- 31) 1833 च्या चार्टर अॅक्टची वैशिष्ट्ये ओळखा
 अ) कंपनीचे व्यावसायिक उपक्रम बंद करण्यात आले,
 ब) कंपनी एक प्रशासकीय संस्था बनली होती
 क) बंगालच्या गव्हर्नर-जनरलला भारताचे गव्हर्नर-जनरल म्हणून पुन्हा नियुक्त करण्यात आले.
 ड) लॉर्ड विल्यम बेंटिक हे भारताचे पहिले गव्हर्नर-जनरल होते
 योग्य विधाने ओळखा.

पर्याय

- 1) फक्त अ, ब, क
 2) वरील सर्व
 3) फक्त अ, क, ड
 4) फक्त ब, क, ड

Identify the features of the Charter Act of 1833.

- a) the business activities of the company are discontinued.
 b) The company had become an administrative body.
 c) The Governor-General of Bengal was reappointed as the Governor-General of India.
 d) Lord William Bentinck was the first Governor-General of India.

Identify the correct statements.

Option

- 1) Only a, b, c
 2) All of the above
 3) Only a, c, d
 4) Only b, c, d

- 32) अ) भारत सरकार कायदा 1858 हा ब्रिटिश संसदेचा कायदा होता ज्यामुळे ईस्ट इंडिया कंपनीचे सरकार आणि प्रदेश ब्रिटिश राजवटीत हस्तांतरित केले.
 ब) स्वातंत्र्ययुद्धानंतर सर सय्यद अहमद खान यांनी ब्रिटिश सरकारला भारतीय नागरिकांना भारताच्या प्रशासनात घेण्याचा सल्ला दिला.
 योग्य विधाने ओळखा.

पर्याय

- 1) फक्त अ
 2) फक्त ब
 3) एकही नाही
 4) अ आणि ब

a) The Government of India Act 1858 was an Act of the British Parliament which East India Company government and territories transferred to British rule.

b) After the War of Independence, Sir Syed Ahmed Khan advised the British Government to take Indian citizens into the administration of India.

Identify the correct statements.

Option

- 1) a only
 2) b only
 3) none
 4) a and b

- 33) अ) सन 1833 चा सनद कायदा केंद्रीकरणाच्या प्रक्रियेचा कळस म्हणून पाहिला गेला.
 ब) 1833 चा सेंट हेलेना कायदा आणि 1833 चा भारत सरकार कायदा त्यासाठी इतर नावे आहेत.
 क) या कायद्याद्वारे EIC चा सनद आणखी 25 वर्षांसाठी वाढवण्यात आला.
 योग्य विधाने ओळखा.

पर्याय

- 1) फक्त अ आणि ब
 2) वरील सर्व
 3) अ आणि क
 4) ब आणि क

- a) The Charter Act of 1833 was seen as the culmination of the process of centralization.
 b) St. Helena Act of 1833 and Government of India Act of 1833 are other names for it.
 c) The EIC's charter was extended for another 25 years by this act.

Identify the correct statements.

Option

- 1) Only a and b
 2) All of the above
 3) a and c
 4) b and c

- 34) विधान (A) : 1784 चा Pitt's India Act ने ब्रिटिश ईस्ट इंडिया कंपनीच्या व्यावसायिक आणि राजकीय कार्यामध्ये फरक केला.

कारण (R) : 1784 च्या Pitt's India Act ने कोर्ट ऑफ डायरेक्टर्सला व्यावसायिक व्यवहार व्यवस्थापित करण्याची परवानगी दिली परंतु राजकीय घडामोडी व्यवस्थापित करण्यासाठी बोर्ड ऑफ कंट्रोल नावाची नवीन संस्था तयार केली. त्यामुळे दुहेरी सरकारची व्यवस्था निर्माण झाली.

पर्याय

- 1) A आणि R दोन्ही सत्य आहेत आणि R हे A चे योग्य स्पष्टीकरण आहे.
 2) A आणि R दोन्ही सत्य आहेत पण R हे A चे योग्य स्पष्टीकरण नाही.
 3) A सत्य आहे पण R असत्य आहे.
 4) A आणि R दोन्ही सत्य नाहीत.

Assertion (A) : Pitt's India Act of 1784 distinguished the commercial and political functions of the British East India Company.

Reason (R) : Pitt's India Act of 1784 allowed the Court of Directors to manage commercial affairs but created a new body called the Board of Control to manage political affairs. This created a system of dual government.

Options :

- 1) Both A and R are true and R is the correct explanation of A
 2) Both A and R are true but R is not a correct explanation of A
 3) A is true but R is false
 4) Both A and R are not true

- 35) अ) बक्सारची लढाई ब्रिटिशांसाठी अतिशय महत्त्वाची होती कारण त्यांनी बंगाल आणि बिहारवर पूर्ण नियंत्रण मिळाले होते.
 ब) बक्सारची लढाई हेक्टर मुन्नो आणि मीर कासीम यांच्या संयुक्त सैन्यात लढली गेली.
 क) हेक्टर मुन्नो आणि शाह आलम दुसरा (मुघल सम्राट) यांच्यात 12 ऑगस्ट 1765 रोजी अलाहाबादचा तह.
 ड) शाह आलम II ला तीन लाख रुपये दंड भरावा लागला.
 योग्य विधाने ओळखा.

पर्याय

- 1) फक्त अ आणि ब
 2) फक्त ब आणि क
 3) फक्त क आणि ड
 4) फक्त अ आणि ड
- a) The Battle of Buxar was very important for the British as they gained complete control over Bengal and Bihar
 b) The Battle of Buxar was fought by the combined forces of Hector Munro and Mir Qasim
 c) Treaty of Allahabad dated 12 August 1765 between Hector Munro and Shah Alam II (Mughal Emperor) .
 d) Shah Alam II had to pay a fine of three lakh rupees.
 Identify the correct statements.

Option

- 1) Only a and b
 2) Only b and c
 3) Only c and d
 4) Only a and d

- 36) मोर्ले मिनटो कायदा 1909 बाबत खालील विधाने लक्षात घ्या.
 अ) भारतीयांना प्रथमच इम्पीरियल लेजिस्लेटिव्ह कौन्सिलचे सदस्यत्व देण्यात आले.
 ब) मुस्लिमांसाठी स्वतंत्र मतदार संघ सुरू केला.
 क) सदस्य बजेटवर चर्चा करू शकतील आणि ठराव मांडू शकतील
 ड) सदस्य परराष्ट्र धोरणावर चर्चा करू शकतात
 इ) एका भारतीयाचे भारतीय व्यवहारांसाठी राज्य सचिवांच्या परिषदेसाठी नामांकन करण्यात आले.
 चुकीची विधाने ओळखा.

पर्याय

- 1) फक्त अ आणि ब
 2) फक्त ब आणि ड
 3) फक्त ब आणि इ
 4) फक्त ड आणि इ

Note the following statements regarding Morley Minto Act 1909.

- a) Indians were given membership in the Imperial Legislative Council for the first time.
 b) Introduced separate constituency for Muslims.
 c) Members can discuss the budget and move resolutions
 d) Members can discuss foreign policy
 e) An Indian was nominated to the Council of Secretaries of State for Indian Affairs.

Identify the incorrect statements.

Option

- 1) Only a and b
 2) b and d only
 3) b and e only
 4) d and e only

- 37) भारतीय स्वातंत्र्य कायदा 1947 बाबत योग्य विधाने ओळखा.
 अ) या कायद्याला 18 जुलै 1947 रोजी राजेशाही संमती मिळाली.
 ब) याला 3 जून प्लॅन किंवा माउंटबॅटन प्लॅन असेही म्हणतात.

पर्याय

- 1) अ आणि ब दोन्ही
 2) फक्त ब
 3) दोन्ही नाही
 4) फक्त अ

Indian independence act 1947.

- a) The Act received Royal Assent on 18 July 1947.
 b) it also be known as the 3 June Plan or Mountbatten Plan.

Identify the correct.

- 1) Both a and b
 2) Only b
 3) None
 4) Only a

- 38) 1935 चा भारत सरकार कायदा मंजूर झाला तेव्हा भारताचे व्हाईसरॉय कोण होते?

- 1) लॉर्ड आयर्विन
 2) लॉर्ड लिनलिथगो
 3) लॉर्ड विलिंग्डन
 4) लॉर्ड माउंटबॅटन

Who was the Viceroy of India when the Government of India Act of 1935 was passed?

- 1) Lord Irwin
 2) Lord Linlithgow
 3) Lord Willingdon
 4) Lord Mountbatten

- 39) मोर्ले-मिंटो सुधारणा हे भारतीय राजकारणातील कोणत्या महत्त्वपूर्ण घटनेला प्रतिसाद होते?

- 1) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसची संपूर्ण स्वातंत्र्याची मागणी
 2) 1905 मध्ये बंगालची फाळणी
 3) ऑल इंडिया मुस्लिम लीगची स्थापना
 4) 1857 च्या उठावाचे अपयश

The Morley-Minto Reforms were a response to which significant event in Indian politics?

- 1) The Indian National Congress's demand for complete independence
 2) The Partition of Bengal in 1905
 3) The establishment of the All India Muslim League
 4) The failure of the Revolt of 1857

- 40) 1919 च्या कायद्याचा उद्देश काही अधिकार भारतीयांना देण्याचे होते. प्रांतीय सरकारांमध्ये कोणते क्षेत्र भारतीय नियंत्रणाखाली आणले गेले?

- 1) वित्त आणि सार्वजनिक व्यवस्था
 2) संरक्षण आणि परराष्ट्र व्यवहार
 3) न्यायपालिका आणि पोलीस
 4) शिक्षण आणि आरोग्य

The Act of 1919 aimed to devolve some powers to Indians. Which areas were brought under Indian control in the provincial governments?

- 1) Finance and public order
 2) Defense and foreign affairs
 3) Judiciary and police
 4) Education and health

- 41) 1802 मध्ये झालेल्या बेसिनच्या तहाचे महत्त्व काय होते?
- 1) दुसऱ्या इंग्रज-मराठा युद्धानंतर ब्रिटिश आणि मराठ्यांमध्ये शांतता प्रस्थापित झाली.
  - 2) याचा परिणाम मराठा प्रदेश इंग्रजांनी जोडण्यात आला.
  - 3) याने तिसऱ्या अँग्लो-मराठा युद्धाची सुरुवात केली.
  - 4) हा ईस्ट इंडिया कंपनी आणि मराठ्यांमधील व्यापारी करार होता.

What was the significance of the Treaty of Bassein signed in 1802?

- 1) It established peace between the British and Marathas after the Second Anglo-Maratha War.
- 2) It resulted in the annexation of Maratha territories by the British.
- 3) It marked the beginning of the Third Anglo-Maratha War.
- 4) It was a trade agreement between the East India Company and the Marathas.

- 42) तिसऱ्या अँग्लो-मराठा युद्धानंतर कोणत्या मराठा नेत्याने इंग्रजांना शरणागती पत्करली, ज्यामुळे मराठा स्वातंत्र्य प्रभावीपणे संपुष्टात आले?

- 1) रघुनाथ राव
- 2) पेशवा बाजीराव दुसरा
- 3) महादजी शिंदे
- 4) नाना फडणवीस

Which Maratha leader surrendered to the British after the Third Anglo-Maratha War, effectively ending Maratha independence?

- 1) Raghunath Rao
- 2) Peshwa Baji Rao II
- 3) Mahadji Shinde
- 4) Nana Fadnavis

- 43) मराठ्यांविरुद्धच्या असायच्या लढाईत विजय मिळविणारा ब्रिटिश लष्करी अधिकारी कोण होता?

- 1) सर आर्थर वेलेस्ली
- 2) लॉर्ड कॉर्नवॉलिस
- 3) सिराज-उद-दौला
- 4) लॉर्ड डलहौसी

Who was the British military officer known for his victory at the Battle of Assaye against the Marathas?

- 1) Sir Arthur Wellesley
- 2) Lord Cornwallis
- 3) Siraj-ud-Daulah
- 4) Lord Dalhousie

- 44) म्हैसूर राज्य आणि ब्रिटिश ईस्ट इंडिया कंपनी यांच्यात दुसरे अँग्लो-म्हैसूर युद्ध कोणत्या वर्षी झाले?

- 1) 1780-1784
- 2) 1769-1775
- 3) 1785-1789
- 4) 1766-1769

In which year was the Second Anglo-Mysore war fought between the Kingdom of Mysore and the British East India Company?

- 1) 1780-1784
- 2) 1769-1775
- 3) 1785-1789
- 4) 1766-1769

45) हेन्री लुईस डेरोजिओ यांच्याशी संबंधित होते?

1) थिओसॉफिकल सोसायटी	2) एशियाटिक सोसायटी
3) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस	4) यंग बंगाल चळवळ

Henry Louis Derozio was associated with..

1) Theosophical Society	2) Asiatic Society.
3) Indian National Congress	4) Young Bengal Movement

46) खालीलपैकी बंगालच्या कोणत्या नवाबाने बांगलादेशातील ढाका येथून मुर्शिदाबाद येथे राजधानी हस्तांतरित केली?

1) मुर्शिद कुली खान	2) अलीवर्दी खान
3) शुजा-उद्दीन	4) नादिर शाह

Which of the following Nawab of Bengal transferred the capital from Dhaka, Bangladesh to Murshidabad?

1) Murshid Quli Khan	2) Alivardi Khan
3) Shuja-ud-Din	4) Nadir Shah

47) फ्रेंच राज्यक्रांतीच्या आदर्शांनी खालीलपैकी कोणाला प्रेरणा मिळाली?

1) टिपू सुलतान	2) अरबिंदो
3) अँनी बेझंट	4) बदरुद्दीन तय्यबजी

Who among the following was inspired by the ideals of the French Revolution?

1) Tipu Sultan	2) Aurobindo
3) Annie Besant	4) Badruddin Tyabji

48) "ही गुलामगिरीची नवीन सनद होती"- भारत सरकार कायदा, 1935 बदल हे विधान कोणी केले?

1) महात्मा गांधी	2) जवाहरलाल नेहरू
3) सरदार वल्लभभाई पटेल	4) सुभाषचंद्र बोस

It was a new Charter of Slavery"- who gave this statement about the Government of India Act, 1935?

1) Mahatma Gandhi	2) Jawaharlal Nehru
3) Sardar Vallabhbhai Patel	4) Subhas Chandra Bose

49) अलाहाबादचा तह केव्हा झाला?

1) 12 August 1764	2) 12 September 1764
3) 12 August 1765	4) 12 September 1763

When was the treaty of Allahabad signed?

1) 12 August 1764	2) 12 September 1764
3) 12 August 1765	4) 12 September 1763

- 50) 1935 च्या भारत सरकारच्या कायद्याचा कोणता भाग मंजूर झाल्यानंतरही त्याची अंमलबजावणी झाली नाही?
- 1) संघराज्य संरचना
  - 2) प्रांतीय स्वायत्तता
  - 3) अल्पसंख्याकांसाठी स्वतंत्र मतदार संघ
  - 4) केंद्र आणि प्रांतांमध्ये वीज वितरण

Which part of the Government of India Act of 1935 was not implemented even after its passage?

- 1) Federal structure
- 2) Provincial autonomy
- 3) Separate electorates for minorities
- 4) Power distribution between the center and provinces